

VEIKART

Nord-Norge 2030

Våre forslag for veien videre

Nord-Norge

Areal: 112 975 km²
Befolkning: 481 994 (1. januar 2016)
Befolknings tetthet: 4,3 innbyggere/km²
Fylker: Nordland, Troms og Finnmark
Antall kommuner: 87

Der møter mellom mennesker og ressurser har skapt verdier gjennom en lang historie.

Nå venter en framtid der landsdelens ressurser vil få en sentral rolle.

Hvor stor del nordlendingene selv får ta i utviklingen, avhenger av kursen vi setter – sammen.

Eventyrlige naturressurser

Landsdelen vår rommer et stort stykke Norge. Her finner vi 1/3 av nasjonens samlede landareal og 60 % av norsk sjøareal.

Her finner vi eventyrlige naturressurser i form av levende liv på land og i vann, mineraler og malmer i berggrunnen og olje og gass under havbunnen. Og alt vi enda vi ikke vet noe om.

Og her finner vi nordvendte mennesker og ressursnære samfunn som i tusenvis av år har høstet og foredlet natur til verdier – for seg selv og Norge.

Verdifull møteplass

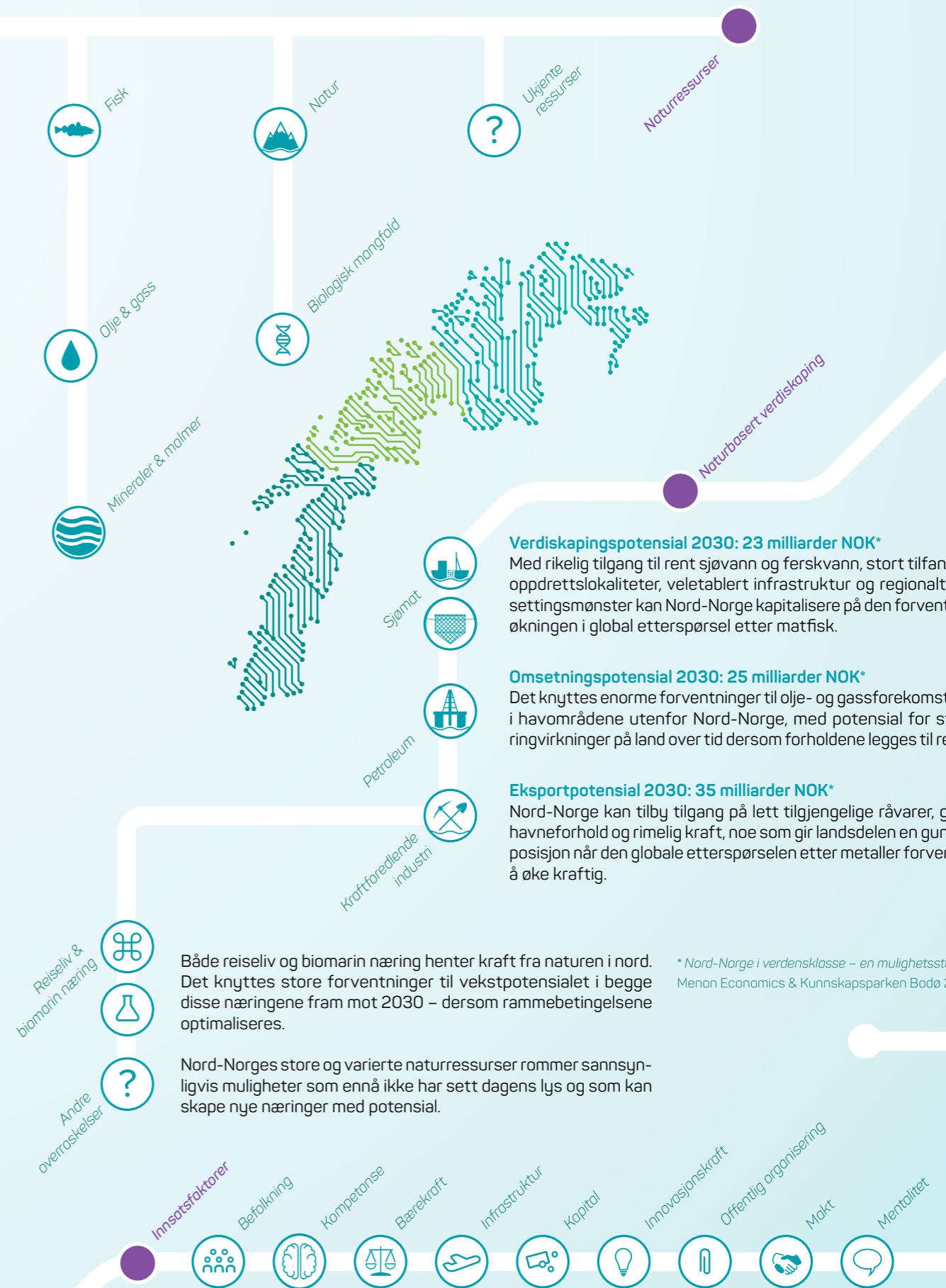
Naturressursene i nord forvandles til verdiskaping i møte med mennesker og ressurskompetanse – og en rekke andre innsatsfaktorer.

For å muliggjøre denne forvandlingen, er vi avhengige av en gjennomtenkt og velsmurt kjede av innsatsfaktorer.

Vi er avhengige av kunnskapen til hvert eneste menneske som kaller seg nordlending.

Vi er avhengige av bærekraftig arealforvaltning, forutsigbare transportsystemer, kompetent investeringskapital, framtidsrettede innovasjonssystemer og nasjonal påvirkningskraft.

Men først og fremst er vi avhengige av å spille på lag. Slik, og bare slik, vil vi kunne nå vårt felles mål for Nord-Norge.

Ytre navigasjonspunkter

Ingen samfunn er isolerte øyer der utviklingen skjer upåvirket av utenforliggende faktorer.

Dette gjelder også for Nord-Norge.

FNs bærekraftsmål angir en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Norge er forpliktet til å sikre at målene gjennomføres i Norge.

Radikale innovasjoner

Flere radikale innovasjoner med potensial til å endre verden – og Nord-Norge – er under utvikling.

Det globale samfunnet er i en brytningstid – i skjæringspunktet mellom markant befolkningsvekst, global oppvarming og radikale innovasjoner. Store endringer er i emning og den nordvendte fremtiden avhenger av vår evne til å stikke ut en kurs som gir oss rom til omstilling. Slik vil endringene kunne generere nye muligheter i nord.

Globale drivere fram mot 2030

- 1 Alle vi som lever på jorden** – mennesker og andre organismer – deler én klode. Befolkningsvekst, klimaendringer og globalisering medfører at ressursknappheten tiltar.
- 2 En global temperaturøkning** på 2°C er tålegrensen for jordens natur (FNs klimapanel). Tiltakene som iverksettes for å redusere klimagassutslippene de neste 20 årene, vil være avgjørende for om verdenssamfunnet lykkes med å nå togradersmålet.
- 3 FN forventer at verdens befolkning** vil øke med tre milliarder mennesker mellom 2050 og 2100, noe som vil gi en markant økning i ressursbruken globalt.

Se opp for svarte svaner!

Begrepet *svarte svaner* brukes om uventede hendelser som kan kullkaste alle teorier og forventede utviklingsbaner.

Fukushima-ulykken, som ble utløst av jordskjelvet og den påfølgende tsunamien i Japan, er ett eksempel på en slik svart svane. Ulykken medførte at Japan bestemte seg for å gjennomføre et raskt skifte fra kjernekraft til fornybar energi.

Førerløse kjøretøy
Hyperloop
Robotisering
Fornybar energi
Nanoteknologi
2D-materialer
3D-printing
VR-briller

Veikartet

1 felles mål
9 innsatsfaktorer
27 løsninger

Den lange, lange sti over myrene og inn i skogene hvem har trukket opp den?

Mannen, mennesket, den første som var her.

Det var ingen sti før ham.

Markens Grøde, Knut Hamsun

Å sette spor

Knut Hamsun beskriver i *Markens grøde* hvordan mennesket setter både spor og retning gjennom sin aktivitet. Gjennom historien, har nordlendingen tråkket mange stier – mellom naturressurser og verdiskaping. Foran oss ligger ukjent terreng der nye linjer skal trekkes.

Hvor stien legges, vil få betydning for fremtiden i nord.

For en systemtenker, vil den optimale linjen trekkes fra utgangspunktet til det definerte målet. Med Nord-Norges ressursrike utgangspunkt, bør målet vært ambisiøst.

Og ambisiøse er de også, målene som *Nord-Norge i verdensklasse – en mulighetsstudie* (Menon Economics og Kunnskapsparken Bodø 2014) setter for nordnorsk næringsliv fram mot 2030.

Vårt veikart

Dette veikartet viser hvor fokus bør ligge hvis vi som landsdel skal nå disse målene.

Vi trekker i vårt veikart fram forslag til løsninger som kan hjelpe landsdelen til å forsere hindre knyttet til ni utvalgte innsatsfaktorer. Listen over innsatsfaktorer, utfordringer og tiltak er på ingen måte utfyllende, men representerer et utvalg vi mener står særlig sentralt for å utløse vekstpotensialet i nord.

Sett hver for seg er utfordringene åpenbare – sett samlet utgjør de en kompleksitet som krever målrettede og utholdende samfunnsbyggere. Ingen av utfordringene kan løses over natten – alle krever samarbeid på tvers av geografiske, politiske og næringsmessige skillelinjer.

Og felles for alle utfordringene er at Nord-Norge ikke vil kunne heve seg selv til internasjonalt nivå uten å finne løsningene på disse sammen.

Hindrene

Befolkning

Det nordvendte mennesket

Menneskene som har valgt å bosette seg i Nord-Norge, er landsdelens viktigste innsatsfaktor. Framover vil tilgangen på kompetent arbeidskraft og velfungerende samfunn nær ressursene stå sentralt. For å utløse vekstpotensialet i nord, er vi avhengige av hver eneste person som ønsker å kalle seg nordlending.

Hvordan vi møter lav befolkningsvekst, tilpasser oss økt sentralisering og ser muligheter i endret demografi, vil være avgjørende når morgendagens Nord-Norge skal bygges.

Radikalt endret skattefordelingsnøkkel

For å øke ressursnære samfunns bostedsattraktivitet gjennom velfungerende samfunnsfunksjoner, må en større andel av verdiskapingen tilfalle landsdelens vertskommuner. Dette vil kreve en radikal omlegging av dagens fordelingsnøkkel, der innføring av ressurskatt basert på modellen for norsk vannkraft er særlig aktuell.

Smart mobilisering humankapital

Humankapitalen i nord må utnyttes smartere. Innvandrere representerer Nord-Norges største tilførsel av nye innbyggere og integreringstiltak bør åpenbart få betydelig fokus. Koblinger mellom ulike næringer med motsatte sesongbehov, som fiskeri og reiseliv, kan gi bedre utnyttelse av arbeidsinnvandrere. Å mobilisere seniorer til leksehjelp og språktrening, vil avhjelpe både samfunnsbehov og motvirke at eldre nordlendinger forlater landsdelen.

Framtidsrettede arbeidsmarkedsregioner

Vi kan ikke stanse sentraliseringstrenden, men vi kan motvirke de medfølgende utfordringene gjennom å skape og styrke dannelsen av større arbeidsmarkedsregioner. For å få dette til, kreves et samspill mellom flere innsatsfaktorer. Både framtidsrettet infrastruktur, fleksible ordninger for arbeidstakere og digitale løsninger vil kunne bidra til en slik ønsket utvikling.

Kompetanse

Kunnskap er nøkkelen

Kompetanse er nøkkelen til den nordvendte framtiden – fra enkeltmenneskets kunnskapsnivå til gjennomtenkte systemer som gir næringsliv og samfunn tilgang på relevant kompetanse.

Hvordan vi motvirker høyt frafall fra videregående opplæring, finner løsninger på kompetansemangel i offentlige strukturer og avhjelper lav utdanningsgrad i næringslivet, vil stå sentralt når Nord-Norge skal ta steget opp fra råvareleverandør til foredrer.

Styrket frafallsforebygging

For å motvirke frafall av verdifulle ungdommer fra videregående skoler, ligger løsningen i individuell oppfølging på et tidlig tidspunkt. Å øke lærertettheten vil kunne styrke lærerens mulighet til å identifisere faresignaler og iverksette tiltak tidligere. Tettere samarbeid mellom grunnskole og videregående skole vil bidra til å utarbeide individuelle tiltak som letter overgangen i utdanningsløpet.

Målttede traineeordninger

Traineeordninger er et godt tiltak for å rekruttere kompetanse inn i private og offentlige virksomheter. Nord-Norge bør etablere en felles modell for slike målrettede rekrutteringstiltak. Slik vil man kunne kapitalisere på et større tilfang av erfaringer og bruke færre ressurser for å skape tiltak av høy kvalitet. Et felles program vil også sørge for at deltakere med rett kompetanse blir koblet med rett virksomhet – på tvers av lokale eller regionale egeninteresser.

Relevante utdanningsinstitusjoner

Landsdelens to universiteter må være de fremste leverandørene av spisskompetanse med særlig relevans for samfunn og næring i nord. En nødvendig grenseoppgang mellom institusjonenes satsningsområder og en tydeligere rollefordeling, vil sikre at begge de nordnorske universitetene kan fylle sine samfunnsoppgaver.

Bærekraft

Framtidsrettet ressursbruk

Det nordnorske skattkammeret er et konglomerat av fornybare og ikke-fornybare ressurser. For å skape en framtid som varer og sikre verdier også for kommende generasjoner, må bruken av ressursene og balansen mellom de ulike næringene være gjennomtenkt og basert på kunnskap. Det hviler derfor et stort ansvar på dagens samfunnsbyggere.

Hvordan vi sikrer bærekraftig bruk av naturressursene, skaper dialog mellom motstridende interesser og evner å legge kunnskap og langsiktighet til grunn for beslutninger, vil ha konsekvenser for Nord-Norge også etter 2030.

Tilgang forvaltningskompetanse

For å ha eierskap til egen kompetanse som angår nordnorske ressurser og naturbasert næringsvekst, må landsdelen styrke forvaltningskompetansen i egne rekker. Dette bør være et satsingsområde i nordnorske utdanningsinstitusjoner, samt i offentlige strukturer. Regionale kompetanseteam med særlig fokus på forvaltningskompetanse på ulike områder, vil gi kommuner og næringsliv tilgang på relevant spisskompetanse.

Konstruktive dialogarenaer

Fortetningen av nordnorske naturressurser kommer også til syne som polariserte arealkonflikter. Å styrke eksisterende og skape nye arenaer for konstruktiv dialog mellom ulike næringer og aktører, vil ha stor relevans for finne framtidsrettede løsninger på slike konflikter.

Funksjonelle forvaltningsplaner

Når den framtidige utnyttelsen av nordnorske naturressurser skal planlegges og iverksettes, vil det være verdifullt å koble forvaltningskompetanse med dagens anvendelse av tilgjengelige arealer og ressurser. I den videre utviklingen må både miljøhensyn, samfunnsverdier og næringsbehov vektas. Modige veivalg, med rom for både bruk og vern, må gjøres på bakgrunn av kunnskapsbaserte beslutningsgrunnlag.

Infrastruktur

Veien mot nord

Nordlendingene befolker en langstrakt landsdel, der både mennesker og gods må transporteres over lange avstander. Eksportnæringene konkurrerer mot både klokke og aktører i sør når varer skal ut i nasjonale og internasjonale markeder. Landsdelens tveeggede sverd er nettopp spennet mellom stedbundne ressurser og kvantummarkeder langt unna.

Hvordan vi sikrer forutsigbar regularitet innen samferdsel, øker andelen sømløse transportsystemer og investerer i framtidsrettet infrastruktur, vil legge forutsetningene når nordnorsk næringsliv sikter mot stjernene.

Optimale rammevilkår

At naturbaserte næringer i nord ikke kan legge forutsigbare transportsystemer til grunn for sine planer om vekst og investeringer, er en hemsko for både nordnorsk utvikling og nasjonal verdiskaping. Dagens finansieringsmodell bidrar ikke til optimale rammevilkår for nordnorsk næringsliv og må endres. Det bør være mulig å tallfeste forventet økt inntekt på nasjonalt nivå opp mot investeringer gjennom større regionale overføringer.

Flere effektive transportsystemer

Økt tilgang til eksportmarkedene er alfa og omega for nordnorsk næringsliv. De to intermodale transportsystemene som i dag knytter landsdelen mot kvantummarkedene i sør, er ikke tilstrekkelig for å utløse vekstpotensialet i nord. Man må utforske mulighetene for å utvikle flere sammenhengende transportsystemer, samtidig som man intensiverer arbeidet med å overføre mer gods fra vei til bane og kjøll.

Radikal transportinnovasjon

Flere transportinnovasjoner, med potensial for å markant redusere avstandsulempene for nordnorsk næringsliv, står på trappene. Skal vi se mot framtiden, må vi orientere oss om mulighetene slike innovasjoner gir oss. Hyperloopen er en seriøs, innovativ transportløsning for lengre avstander, der både mennesker og gods planlegges å sendes i lufttomme rør i 1200 km/t. Den forventes å kommersialiseres innen få år og bør ha relevans når framtidens infrastruktur i nord skal planlegges.

Kapital

Investeringskraft uten tap

Befolkningen i nord er rik på naturressurser, mens investeringskapital på sin side er en mangelvare. Å realisere vekstpotensialet kommer ikke av seg selv og både næringsaktører og kapitalsterke investorer må bidra med store investeringer for å løfte drømmene av bakken. Samtidig har det aldri vært viktigere å sikre eierskap til naturressursene i nord.

Hvordan vi mobiliserer regional kapital, tiltrekker oss kompetent investeringskraft utenfra og samtidig innretter oss for å beholde eierskap til nordnorske ressurser, kompetanse og samfunn, vil ha fundamental betydning for nordlendingenes rolle i landsdelens framtid.

Regionalt investeringsfond

Det finnes i dag regionale investeringskrefter i nord som er med på å løfte landsdelens næringsutvikling. Det er likevel rom for flere investorer av denne typen. Man bør rette fokus mot hva som skal til for å mobilisere regional kapital ytterligere. Et felles investeringsfond i nord vil kunne utløse betydelig investeringskraft og gi regionale investorer mulighet til å påvirke utviklingen av eget næringsområde i landsdelen.

Kompetent investeringskapital

Mange nordnorske virksomheter har behov for tilførsel av både kapital og komplementær kompetanse som kan ta bedriften videre. Siden filialiseringen av nordnorsk næringsliv har flere negative konsekvenser, bør vi utforske hvordan vi kan tiltrekke oss kompetent kapital utenfra uten å miste eierskap til den naturbaserte verdiskapingen. Salg av aksjeposter med tilhørende andel av framtidig overskudd er å foretrekke framfor oppkjøp av nordnorske virksomheter i sin helhet.

Verdifulle reguleringsregimer

Naturressursene er Nord-Norges største konkurransefortrinn i en framtid preget av ressursknapphet. Når verdiene som genereres fra nordnorske naturressurser enten foredles eller bokføres i sør, er dette et tap for landsdelens samfunn og næringsliv. Å sørge for reguleringsregimer som sikrer at naturressursene våre kan skape arbeidsplasser og verdier i nord, er derfor svært viktig.

Innovasjonskraft

Den innovative landsdelen

Nordnorsk natur er mer kjent enn landsdelens bidrag til innovasjon. Nord-Norge huser imidlertid næringer tuftet på verdifulle nyvinninger – fra tørrfisk og sløye-linjer til havbruksteknologi og energieffektiv løsninger i kraftforedlende industri.

Hvordan vi endrer eget syn på nordnorsk innovasjon, utforsker potensialet i grenseoverskridende kunnskaps- og teknologioverføringer mellom landsdelens næringer og øker fokus på nordnorske innovasjonsmiljøers potensielle rolle i global utvikling, kan skape muligheter for ny næring og eksport.

Arena for åpen innovasjon

Mange etablerte virksomheter mangler kapasitet og kompetanse til å utvikle idéer og løsninger som kan styrke egen verdiskaping. Etableringen av en nordnorsk arena for åpen innovasjon, vil koble eksisterende bedrifters behov og idéer med gründere med vilje og kompetanse til å utvikle prosjektene videre. Slik kan man utløse ytterligere verdiskaping i eksisterende bedrifter samtidig som man legger til rette for verdifulle spin-offs.

Grenseoverskridende synergier

Flere av de naturbaserte næringene i Nord-Norge har som fellestrekk at virksomhetene ligger nært ressursene, men langt fra byene. Det er utfordrende å skape synergier mellom innovatører fra slike miljøer, når møteplassen ikke er åpenbar. Fokus bør rettes mot hvordan man kan skape gode koblingsarenaer for desentralisert innovasjon – som bidrar til grenseoverskridende kunnskaps- og teknologioverføringer.

Bærekraftig innovasjonsatsing

De globale utfordringene skaper mulighetsrom for bærekraftige løsninger, teknologi og prosesser. Landsdelens næringsliv representerer spennende muligheter for bærekraftig innovasjon – med relevans for globale markeder. Bærekraft definerer nå et eget forretningsområde, som også nordnorsk næringsliv og industri må kapitalisere på. Bærekraftig innovasjon bør derfor være et eget satsingsområde i Nord-Norge.

Offentlig
organisering

Sammen er vi sterkere

De nordnorske dialektene representerer de store geografiske og samfunnsmessige variasjonene Nord-Norge byr på. Det er derfor ikke unaturlig at vi har organisert oss i offentlige enheter tilpasset forskjeller skapt av fysiske barrierer. Dagens 87 nordnorske kommuner, fordelt på fylkene Nordland, Troms og Finnmark, sprer imidlertid både interesser, kompetanse og påvirkningskraft for tynt utover.

Hvordan vi velger å organisere oss, målrettet styrker vår kompetanse og sammen samler oss bak felles mål, vil avgjøre hvor store løft landsdelen kan gjennomføre.

Sterkere kommuner og regioner

Nordnorske kommuner bør gripe mulighetene kommunereformen byr på. Ved sammenslåing av nabokommuner, vil kommunene legge til rette for bedre tjenestetilbud, øke sitt kompetansetilfang og utnytte synergier i naturlige, komplementære fortrinn. Det samme gjelder for regioner, der man blant annet vil kunne styrke felles merkevare gjennom å framstå som én region.

Regionale kompetanseteam

Den forventede veksten tilknyttet nordnorske naturressurser vil skape store behov for generell og spesialisert kompetanse i offentlige strukturer i Nord-Norge. Små kommuner har begrenset handlingsrom for selv å inneha slik kompetanse. Å opprette regionale kompetanseteam innenfor særlig relevante fagområder, vil gi kommuner og næringsliv tilgang på kritisk kompetanse for å sikre bærekraftig og framtidsrettet verdiskaping.

Ett fylke

Løftet som kreves for å utløse det nordnorske vekstpotensialet, fordrer at vi samler oss og spisser laget. Ingen er tjent med at verdifull energi går til spille i lite konstruktiv debatt og konkurranse på tvers av de nordnorske fylkesgrensene. Vi har for store muligheter innenfor rekkevidde til å fortsette med å gjødsle regionale egeninteresser. Framtiden vi kan skape sammen, krever at vi samler nordnorsk hjernekraft og muskelmasse. Regionreformen bør derfor gripes med begge hender, slik at *fylket Nord-Norge* ser dagens lys.

Makt

Med hånden på roret

Selv om landsdelen i nord aldri har vært mer i vinden enn nå, taper nordlendingene stadig mer terreng hva nasjonal makt angår. Dette har konsekvenser for hvilken påvirkningskraft vi har i saker der utfallet har stor betydning for nordnorske anliggender.

Hvordan vi forhindrer svekket politisk makt, manøvrerer mellom profesjonelle lobbyister og ideologiske tankesmier og motvirker maktlekkasjer knyttet til filialisering av nordnorsk næringsliv, vil være toneangivende for vår innvirkning på egen framtid.

Politikere av nasjonalt format

Landsdelens posisjon til å påvirke beslutninger med relevans for vår egen utvikling, vil ha avgjørende betydning i årene framover. Dette gjelder blant annet saker som omhandler rettigheter knyttet til naturressurser, der utslagene for nordnorsk utvikling kan være store. Å løfte fram nordnorske politikere av nasjonalt format, er en kompleks oppgave som må løses både innenfor partiapparater og ved å mobilisere nordnorske velgere. Landsdelen må i tillegg øke sin påvirkning gjennom målrettet og profesjonell påvirkning av politiske beslutninger, både gjennom indirekte og direkte kanaler.

Ideologisk makt i nord

At de politiske partiene har mistet hegemoniet innenfor ideologisk utforming i Norge, er særlig problematisk for Nord-Norge. Nord-Norge trenger en sterk tankesmie som kan bidra med ideologisk produksjon, på linje med tilsvarende profesjonelle og privatiserte virksomheter i sør. Vi har i tillegg få aviser som motsier rikspressens narrativer om Nord-Norge. Det er verdt å utforske om én felles avis for Nord-Norge kan styrke landsdelen.

Eierskap gir makt

Den økende graden av filialisering i landsdelens naturbaserte næringsliv bør være til bekymring. Konsekvensene av at naturbasert verdiskaping i nord bokføres i sør, er mange og alvorlige. Filialisering medfører maktlekkasjer i nord, gjennom tap av kompetansemakt, kapitalmakt og stedsrett. Samtidig trenger nordnorsk næringsliv tilførsel av kapital. Modeller som både sikrer nordnorsk eierskap og gir tilgang på kompetent kapital utenfra må identifiseres og innføres i økende grad.

Nordlendinger for Nord-Norge

Alle vi som har postnumre prydet med fortegn mellom 79 og 99, er nordlendinger. Vi deler fellestrekk forankret i hverdag og historie, i kultur og kjærlighet til landsdelen. Store avstander og fysiske barrierer gir også lokale og regionale særtrekk. Noe annet ville vært oppsiktsvekkende. Det nordnorske prosjektet krever imidlertid at vi samler oss om likhetene – og bruker forskjellene til vår fordel.

Hvordan vi dyrker fellesskapet gjennom samarbeid, spiller hverandre gode der vi kan og samler oss om saker av sentral betydning for landsdelen, har aldri vært mer avgjørende for nordlendingenes framtid.

Framsnakking som norm

Hvordan vi skal utvikle tiltak som styrker en felles, nordnorsk mentalitet, er utfordrende. Det er ikke bare å innføre en "framsnakkingsreform". At nordnorske politikere, samfunnstopper og næringslivsledere viser vei, vil derimot ha stor betydning. Vi må alle bidra til å framsnakke landsdelens mennesker og virksomheter – selv de som er konkurrenter. Slik vil vi få økt positivt fokus innad i Nord-Norge og bedre omdømme utad, noe som vi alle vil kapitalisere på til syvende og sist.

Samarbeide der vi kan

Landsdelens samfunns- og næringsliv er i stor grad preget av fragmenterte miljøer spredt over store avstander. Vi må derfor samarbeide der vi kan og konkurrere der vi må. Slik vil vi alle utvikle oss og bygge sterkere virksomheter. Og hvem vet; kanskje ligger det gull i verdensklasse i hittil ukjente synergier mellom dagens konkurrenter?

Sammen for Nord-Norge

Det ligger stort potensial for tap i splitt og hersk. I saker som angår landsdelen, ser man for ofte at indre stridigheter i nord medfører at vi alle sitter igjen som tapere. Vi må evne å løfte blikket og etablere konstruktiv og samlende dialog i slike saker. Hver for oss har vi alle små sjanser til å lykkes. Sammen kan vi løfte Nord-Norge til nye høyder.

Planen for å ta Nord-Norge videre må forankres i framtiden – og ikke i fortiden.

Og i den framtiden vil bærekraft- fra lokalsamfunn til ressursutnyttelse – være selve nøkkelen til suksess.

Der stien starter

Nord-Norge representerer ufattelige naturressurser og muligheter for vekst i årene framover. Samtidig står altså landsdelen overfor en rekke hindre som må forseres for å utløse vekstpotensialet i nord. Dette vil kreve at vi frir oss fra mental stivhet og går aktivt inn for samarbeid og felles innsats. Sammen må vi løfte blikket mot Nord-Norge 2030.

De 27 løsningsforslagene presentert i vårt veikart, er sentrale uavhengig av hvilke naturbaserte næringer som til slutt løfter Nord-Norge opp i verdensklasse. Alle er viktige, men to tiltak vil ha særlig betydning for hvorvidt landsdelen lykkes med å utløse sitt potensial.

Det desidert viktigste tiltaket Nord-Norge må iverksette, er å samle seg i ett fylke.

For å kunne gjennomføre de løftene landsdelen trenger for å utløse sitt vekstpotensial, må vi konsentrere vår samlede styrke og generere makt av nasjonalt format.

For å komme i posisjon til å endre nasjonale fordelingsnøkler, påvirke reguleringsregimer og øke overføringer med betydning for samferdsel og utdanning, må vi tale med én kraftfull stemme.

For å utvikle strømlinjeformede tiltak som dekker felles behov for landsdelen, som mobilisering av humankapital, etablering av regionale kompetanseteam og utforming av arenaer for åpen innovasjon, må vi kunne planlegge uten geografiske, administrative eller kulturelle grenser.

Det andre sentrale tiltaket Nord-Norge må iverksette, er det imidlertid bare du og jeg som kan gjøre noe med.

Vi må sammen skape en felles fortelling om suksessen Nord-Norge – og gjenta den hver eneste dag. Vi må samle oss om likhetene og bruke forskjellene til vår felles fordel. Vi må spille hverandre gode og unne hverandre hver eneste seier.

2030

Slik vil vi selv sørge for et Nord-Norge i verdensklasse.

Dette veikartet er utviklet av SALT på oppdrag for Agenda Nord-Norge.

Veikartet inneholder en beskrivelse av utfordringer med tilhørende forslag til tiltak som må iverksettes for at Nord-Norge skal kunne utløse vekstpotensialet beskrevet i *Nord-Norge i verdensklasse – en mulighetsstudie* (Menon Economics og Kunnskapsparken Bodø 2014).

Kriss Rokkan Iversen har vært prosjektleder for oppdraget.
Sisu Design Lab har stått for den grafiske utformingen.